

Minister for Ligestilling
Beskæftigelsesministeriet
Ligestillingsafdelingen
Ved Stranden 8
1061 København K

Tlf. 7226 9780
Fax. 7226 9780
E-mail lige@lige.dk

KAP/ J.nr. 2009-2832

Folketingets Socialudvalg

Dato: 29. april 2009

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 1. april 2009 følger hermed minister for ligestillings svar på spørgsmål nr. 269 (SOU Alm. del), stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V).

Spørgsmål nr. 269:

”Kan ministeren oplyse, hvilken betydning EU har haft for kønsligestillingen i Danmark?”

Svar:

Ligestillingsarbejdet i EU tog de første mange år udgangspunkt i det, som var omdrejningspunktet for EU i begyndelsen, nemlig handelssamarbejdet. Det betød, at der især var fokus på kvinders og mænds rettigheder på arbejdsmarkedet. Med udgangspunkt heri blev der vedtaget en række direktiver om blandt andet ligeløn, ligebehandling, social sikring, barsel, forældreorlov, deltidsarbejde mv. Disse direktiver har dannet grundlag for dansk lovgivning, og har dermed bidraget til det regelkompleks, der skaber rammen for en stor del af det danske ligestillingsarbejde.

I forbindelse med Amsterdam-traktaten blev ligestilling en del af EU's overordnede opgaver, hvilket har medført, at nyere EU direktiver omfatter andet end arbejdsmarkedet (eksempelvis direktivet om ligestilling udenfor arbejdsmarkedet i form af ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af tjenesteydelser).

Samtidig er der blevet sat yderligere skub i erfaringsudvekslingen og koordinationen på ligestillingsområdet. Ligestillingsindsatsen er i stigende omfang blevet prioriteret i Kommissionen, som de seneste år har udarbejdet årlige rapporter om status for ligestillingsarbejdet samt fremtidige udfordringer og prioriteringer. Samtidig er der blevet oprettet et europæisk institut for ligestilling mellem kvinder og mænd, som i øjeblikket er under opbygning i Litauen.

Dette har styrket politikudviklingen i de enkelte lande, herunder også i Danmark. Det har bidraget til, at man i højere omfang har kunnet drage nytte af de metoder, der bruges andre steder med henblik på at optimere den nationale ligestillingsindsats.

For eksempel har erfaringsudvekslingen med andre lande på områderne vold mod kvinder, menneskehandel og kvinder i ledelse i givet inspiration til den danske indsats på de nævnte områder (eksempelvis den ”Østrigske model” med at fjerne den voldsudøvende mand fra hjemmet).

Selvom Danmark på mange måder ligger i front med ligestillingen i en europæisk kontekst, har EU således bidraget positivt til både det lovgivende arbejde samt til politikudviklingen i Danmark.

Inger Støjberg

/Kira Appel

Bilag: Notat med oversigt over ligestillingsrelaterede EU direktiver og organer

Notat om EU instanser og programmer:

Traktatbestemmelser:

Ligestilling mellem kvinder og mænd er et af målene for den Europæiske Union.

I den nye reformtraktat indgår ligestillingselementet både som mål og værdi for EU, og mainstreamingprincippet er fremhævet som EU's arbejds metode. Der er ydermere en erklæring om principperne for bekæmpelse af vold mod kvinder. I grundrettighedscharteret er der tillige flere henvisninger til ligestilling.

Direktiver om ligestilling

- Ligestillingsdirektivet – om ligestilling udenfor arbejdsmarkedet i form af ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af tjenesteydelser.
- Direktivet om lighed mellem mænd og kvinder, der driver selvstændig virksomhed - også inden for landbruget, om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv, herunder i landbrugserhverv, samt om beskyttelse af kvinder i selvstændige erhverv i forbindelse med graviditet og barsel.
- Graviditetsdirektivet om forbedring af sundhed og sikkerhed for arbejdstagere, der er gravide eller lige har født.
- Forældreorlovsdirektivet skal forbedre sammenhængen mellem arbejdsliv og familieliv. Det er det første direktiv på grundlag af aftalen om social- og arbejdsmarkedspolitikken, der er knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union, og som er en gennemførelse af den rammeaftale, arbejdsmarkedets parter har indgået på fællesskabsplan.
- For at gøre EU's lovgivning om ligestilling mere overskuelig og klar, har EU vedtaget at samle en række af EU-reglerne om kønsligestilling i ét direktiv: Det omarbejdede direktiv om gennemførelse af princippet om lige muligheder og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (direktiv 2006/54/EF). Dette medfører, at en række direktiver bortfalder pr. 1. august 2009, men indtil da er disse tillige gældende som selvstændige direktiver. Det drejer sig om:
- Ligelønsdirektivet - Bekræfter princippet om "lige løn for lige arbejde", som det også fremgår af EF-Traktatens artikel 141 (tidligere EØF-Traktatens artikel 119). Direktivet giver desuden en ramme for, hvordan landene skal sikre, at princippet om lige løn faktisk bliver gennemført.
- Ligebehandlingsdirektivet – Handler om lige adgang til beskæftigelse, erhvervsuddannelse og forfremmelse. Direktivet skal sikre lige

arbejdsvilkår, herunder er der mulighed for at afhjælpe uligheder, som påvirker kvinders muligheder.

- Direktivet om ligebehandling inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger. Det angår ligebehandling af mænd og kvinder i arbejdsmarkedspensioner, og er grundlag for loven om ligebehandling af kvinder og mænd inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger.
- Bevisbyrdedirektivet. Efter dette direktiv skal den, der sagsøges for forskelsbehandling, bevise, at princippet om lige behandling ikke er blevet krænket.
- Derudover indeholder EF-traktaten som nævnt ovenfor en række bestemmelser om ligestilling jf. artikel 2, 3, 13, 136, 137, 141 og 251

EU-organer, som beskæftiger sig med ligestilling:

Rådsmøder for beskæftigelses- og socialministre: Behandlingen af ligestillingssager foregår i Ministerrådet for social- og beskæftigelsesministre.

Uformelle ligestillingsministermøder: Der er tradition for, at hvert formandskab afholder et uformelt ligestillingsministermøde, hvor ministrene får lejlighed til at mødes og diskutere aktuelle problemstillinger. Møderne følges op på de formelle rådsmøder.

EU-Kommissionens generaldirektorat for beskæftigelse og sociale anliggender: Overordnet set beskæftiger direktoratet sig med arbejdsmarkedsforhold og sociale anliggender, herunder ligestilling. Kommissionen udgiver blandt andet en årlig rapport om ligestilling mellem kvinder og mænd i den Europæiske Union. I samarbejde med The High Level Group on Gender Mainstreaming udarbejdes der tillige en status rapport over ligestillingsarbejdet samt kommende udfordringer for indsatsen i Kommissionen og blandt medlemsstaterne, som præsenteres på forårstopmødet.

Advisory Committee: EU-Kommissionens rådgivende udvalg for ligestilling, der konsulteres af Kommissionen om initiativer på ligestillingsområdet. Målet er at fremme indarbejdelsen af ligestilling i alle fællesskabets og medlemsstaternes politikker (mainstreaming).

High-level Group om mainstreaming: Denne gruppe består af topcheferne fra ligestillingsdepartementerne i de enkelte EU-lande. Gruppen skal bl.a. komme med input til de halvårslige rådsmøder for statsministrene.

Det europæiske ligestillingsinstitut: Instituttet har til formål at bistå landene med rådgivning og metodeudvikling vedrørende ligestilling mellem kvinder og mænd.

EF-Domstolen: Der er righoldig praksis fra EF-Domstolen om ligestilling mellem kvinder og mænd, især om ligeløn, men i stigende grad også om ligebehandling.